

Referat af Naturparkrådsmøde den 8. december 2022

Dato: Torsdag den 8. december kl. 17.00-19.00

Mødested: Varde Rådhus, mødelokale 3 "Ådalen"

Deltagere:

Claus Brink, Naturparkrådsformand og medlem af Udvalget for Plan og Teknik

Sandie Eis Ravn, Næstformand, Formand for Kultur og Fritid

Stig G. Larsen, Forsvaret

Hanne Voetmann, Friluftsrådet Sydvest

Bent Jakobsen, Danmarks Naturfredningsforening

Inger Lauridsen, Sydvestjysk Landboforening

Vibeke Birk Tiedemann, Destination Vesterhavet

Klaus Fries, Naturcenteret, Varde Kommune

Lisbeth Christiansen, referent, Naturcenteret, Varde Kommune

Afbud:

Lasse Frøkjær/Morten Vinding, Vardemuseerne-NaturKulturVarde

Preben Nielsen, Udviklingsråd Blaabjerg

Sanne Frederiksen, Aage V. Jensen Naturfond

Anne Marie Lidegaard, Udviklingsråd Blaavandshuk

Referat

17.00 Velkomst ved Naturparkrådsformanden

Det har været en spændende og lærerig tid i dette fora for mig i min første periode som politiker

17.05 Siden sidst

Studietur med Danske Naturparker, hvor Lisbeth og jeg (Claus) deltog fra Naturpark Vesterhavet. Hanne Voetmann var med i form af hendes virke i Friluftsrådet Kreds Syd. Det var en rigtig god og lærerig studietur. Vi besøgte: Nationalpark Wattenmeer, et besøgscenter om Vadehavet med rigtig meget formidling. I Holland besøgte vi Ostvaardersplassen, som er et område, der oprindeligt blev drænet for at blive omdannet til erhvervsområde, men tiden gik og området blev naturfredet. Det hollandske svar på Naturstyrelsen, Staatsbosbeheer, viste os rundt. Området er kendt for deres dyrehold og kan i Danmark sammenlignes med Naturnationalparker. Allerede i 1970'erne satte man vilde heste, kvæg og kron dyr ud, men i 2018 stoppede projektet og tilskuds fodring af dyrene i det indhegnede område startede pga. mediernes og borgernes bevågenhed på de sociale medier til trods for, der ingen adgang er for publikum.

Sallandsee Heuvelrug er en nationalpark som er kendt for sine mange rekreative faciliteter. Vi var på cykeltur rundt i området med Ranger Ben, som fortalte om den meget kontrollerede gæstestyring, og at der er kun adgang på officielle stier. Ranger Ben havde myndighed til at uddele bøder, hvis gæster ikke overholdte reglerne, men han foretrækker dialogen.

Der blev opfordret til at have en dialog om i naturparkrådet, hvor meget natur vindmøller er? Hvad er natur? Måske kan Naturparkrådet komme i spil i forhold til de emner? Er der nogle steder, hvor man kan lave nogle kompromisser, og hvor det alligevel gavner biodiversiteten og natursammenhængen.

Natureseminaret i oktober gav et godt overblik over naturen og status på naturen i Varde Kommune og kom desuden rigtig godt omkring de forskellige brug af naturen og erhverv.

Naturparkugen i efterårsferien blev lidt et tilløbstykke og nogle af højdepunkterne var Vinterbadning, Kreativt Værksted med ravslibning, officiel åbning af premium vandreruten Blochsgaard, Svampetur og jagttema og skumringskoncertsen i Nymindegab

17.30 Nyt fra Naturparksekretariatet

○ Sidste nyt fra Danske Naturparker

Danske Naturparker er sendt en ansøgning ind til behandling om opsætning af skilte (ligesom de brune med Nationalpark Vadehavet) ved ind- og udkørsel af naturparkerne. Da der pt ikke er en regering i Danmark, bliver ansøgning først sagsbehandlet, når den nye regering er dannet.

Danske Naturparker har haft influenceren Sarahinthegreen til at lave nogle ret fine indlæg på sin blog om syv udvalgte naturparker. I kan se dem på Instagram eller på hendes hjemmeside [Syv naturparker du skal opleve i Jylland - SarahintheGreen](#)

○ Sidste nyt fra Grønt Råd

Naturpolitikken skal revideres som en del af byrådsgrundlaget. Politikken er forankret i Udvalget for Plan og Teknik. Formål, målsætninger og indsatser bliver revideret i en arbejdsgruppe, der nedsat i Grønt Råd. Efter behandling i Udvalget for Plan og Teknik sendes naturpolitikken i høring og Naturparkrådet får den tilsendt i høringsperioden. Den bliver gennemgået til næste naturparkrådsmøde, hvor den formentligt er vedtaget.

Der kommer input i processen op til høringen fra forskellige råd, grupper, og ansatte hos Kommunen. Høringsfasen er otte uger og i forbindelse med høringsprocessen i 2017 blev der ændret en del.

Udover Naturpolitikken var der til Grønt Råds mødet også en snak om pfas og kvaliteten af badevand langs kysten og i søerne.

○ Længe Leve Naturområdet Blåbjerg-Nyminde

Dansk Kyst- og Naturturisme (DKNT) har i samarbejde med Naturstyrelsen Blåvandshuk og Varde Kommune valgt en leverandør til en strategisk-fysisk planlægning af outdoor aktiviteter i naturområdet Blåbjerg-Nyminde. Det er Arkitema/Cowi, der vandt udbuddet. Mandag den 5.12 havde vi et indledende møde ude i terrænet, hvor Søren Rask viste os rundt. Til mødet var der en indledende snak om interessantkortlægning, hvor Forsvaret blev nævnt som en af de vigtigste interesser i forhold til friluftaktiviteter i området.

Stig fortæller, at der arbejdes med at udarbejde en kalender i samarbejde med Miljøstyrelsen og Forsvaret, hvor der vil ske annoncering af øvelsesaktiviteter mm. på en fælles hjemmeside ved overnatning i det fri.

Sandie beder om, at Udvalget for Kultur og Fritid får en orientering om projektet. På en besigtigelsestur med NST, gik det op for hende, hvor nemt man uforvarende kan komme til at gå ind på Forsvarets arealer.

- **Nyt om fredningen af Lyngbos Hede**

Fredningsnævnet har sendt fredningsforslaget i høring. Vi afventer endelig afgørelse

- **Spejdermærker, herunder aftale med Danske Naturparker/Friluftsrådet -Lisbeth**

Der er et rigtig godt samarbejde om spejdermærkerne, og der er kommet nogle rigtig fine emner med ind i kataloget. Vi er opmærksomme på, at Forsvarets øvelsesaktiviteter skal formidles ved enkelte aktiviteter.

Det bliver foreslået, at NKV tages med høringspart. De bliver involveret, når der udarbejdes et feriepas og det måske skal tilpasses gæsterne i stedet for spejderne. Måske kan spejderne få yderligere inspiration til kataloget, der også vil være et supplement til turisme.

Det er lidt ærgerligt, men spejderne har ikke råd til at bruge NKV, fordi det typisk er for dyrt at få dem ud. Sandie synes, det strider imod det faktum, at Kommunen betaler et årligt driftstilskud til NKV og museerne.

- **Adgang til Naturen**

Vi får flere henvendelser om, at man ikke alle steder kan få off. adgang til naturen. Varde Kommune er myndighed i arbejdet med at sikre offentlig færdsel på tilladte steder jf. Naturbeskyttelsesloven.

17.15 Input til Naturparkuge

Naturparkugen har oplevet en solid opbakning, men det er som i andre sammenhænge svært at finde frivillige, der kan/har lyst til at bruge efterårsferien på arrangementet.

Naturparkugen har oplevet stor interesse fra gæsterne, og Vibeke beretter om tilbagemeldinger om en positiv oplevelse i deres feriebesøg. Måske kan man finde tyske gæster, der kan tale ind til andre tyske gæster og lavet et slags loyalitetsprogram til de oftest tilbagevendende gæster.

Forslag: Tænke nye foreninger ind fx vinterbaderne, lystfiskere bosiddende i NPVE, lokale jægere for at skaffe et korps af frivillige. Involvering af De Fire Råd: Fællesrådet, Idrætsrådet, Aftenskolerådet og Kulturelt Råd, da det ligger lige i deres felt. Man kunne tilstræbe en arrangementsprofil i kommunen, hvor der arbejder mange kreative mennesker, og som kunne være med til løfte sådanne begivenheder.

Antal dage i efterårsferien reduceres, men der holdes fast i emnerne: Friluftsliv, Kunst, Natur, Mad og Musik.

Wadden Tide sættes på som dagsordenspunkt til næste møde

18.30 Næste års fokus

- Arrangementer: BYG 2023, Naturparkugen – måske i nye former
- Styrke samarbejdet mellem private aktører og Naturparken – der pustes atter liv i Naturparkpartnerskabsprogrammet – først og fremmest gennem fælles kommunikationsmateriale til arrangementer, men der er også interesse for andre typer samarbejder:
- Havfaldsindsamling/Naturpleje i samarbejde med turismebranchen
- WayFinding-projektet i Naturpark Vesterhavet (sættes på som dagsordenspunkt til næste møde)
- Meget mere fokus på naturparken i offentligheden – der fik vi et godt inspirationskatalog fra et af vores møder i foråret, som vi dykker mere ned i. (sættes på som dagsordenspunkt til næste møde)

18.35 Mens vi spiser: Siden sidst fra naturparkrådsmedlemmerne

Hanne uddelte en minifolder fra Friluftsrådet om adgang til naturen. Den er opstået i forbindelse med en kampagne, som Friluftsrådet kører om adgang til naturen.

Bent. Dværgterne har haft en fin ynglesucces i år, hvor der er kommet 10 dværgterner og 15 præstekraver på vingerne trods et højt turismetryk på stranden. DN er glade for samarbejdet med Lyngsbos Hede og glæder sig over melding om urørt skov på Naturstyrelsens arealer. Det er et belejligt tidspunkt med rapport om biodiversiteten i bund. Michael Stolze vild med vilje til DNS årsmøde, hvor han fortalte lidt om naturnationalpark og deres erfaring med bisoner på Bornholm. Cirka halvdelen af bisonerne døde, fordi man vinterfodrede på det samme sted og det giver parasitter. Så det har man ændret. Nyt fra Blåvand Fuglestation, som har et samarbejde med et forskningscenter i Tyskland, som forsker i solsorte. Der er indfanget otte solsorte, som har fået mobilsendere på. De er bl.a fløjet til Skjern, Ribe, Varde, Sydøstengland, Irland og Nordengland. Om aftenen i Blåvand kan man opleve et stort solsortetræk på cirka 2000 fugle, som trækker ud over havet inden mørkets frembrud. Læs mere på FB eller hjemmesiden.

Vibeke: Der er en stor omstrukturering af website og gennemgang af indhold i gang på hjemmesiden. Det omfatter opdatering af artikler og vi vil gerne lave nogle artikler om nogle ambassadører i området. Gæster vil gerne være i balance med naturen, og den er den primære årsag for gæster. Gæstetilfredsheden er dermed højest uden for sæsonen, hvor uspolerede oplevelser i naturen fås. Gæsterne vil gerne have en aktiv rolle, mens de er her. Derfor overvejer vi, hvordan vi kan bruge vores platform til at give gæsterne de bedste forudsætninger for at gavne området, mens de er her.

Inger: Turister er meget interesserede i besøg hos landbruget og landbruget vil rigtig gerne have besøg. Gæsterne vil gerne snakke med nogle autentiske mennesker, men vi arbejder også med dagtilbud, skoler og plejehjem. Inger er meget glad for at være med i Naturparkrådet og få indblik i hvad der sker i området.

Stig: Vi har hele tiden flere øvelser og der er nye tiltag på vej. Til næste år holder vi igen Åben Hede sidste søndag i juni og der vil også være Åbent Hus på kasernen i september.

Sagsid: GEO-2022-69247
Dok.: 8392415

Sandie: Kunstudvalget har godkendt en bevilling til 200.000 kr til Wadden Tide og dermed kører fundraising. Hvordan får man kunst ud til kysten eller andre steder, er et tema, der bl.a. beskæftiger Kultur og Fritid.

18.30 Tak for i aften ved Naturparkrådsformanden.

Mødedatoer 2023:

Naturparkrådsmøde: Torsdag 23. marts 2023 kl. 16.30-18.30 Rådhuset "Skallingen"

Naturparkrådsmøde og Sommerudflugt: Tirsdag den 13. juni 2023 kl. 16.30-19.30

Naturparkrådsmøde: Torsdag 28. september 2023 kl. 17.00-19.00 Filsø Skolestue

Naturparkrådsmøde: Torsdag 30. november 2023 kl. 16.30-18.30 Rådhuset "Skallingen"